

היסטוריה דתי

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון — משברי המודרנה - (25*2) - 50 נקודות

פרק שני — עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל - (25*2) - 50 נקודות

סך הכול - 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.

ד. הוראות מיוחדות : הביאו בתשובתכם עובדות, ואל תסתפקו בהערכות כלליות.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון- משברי המודרנה (50 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה- 25 נקודות)

1. מלחמת העולם הראשונה גבתה מחיר כבד בחיי אדם. אחת הסיבות לכך היתה הטיהורים האתניים שבוצעו במהלך המלחמה.
הסבירו מה הניע את השלטון הטורקי לבצע טיהור אתני במלחמת העולם הראשונה.
הסבירו סיבה נוספת למחיר הכבד בחיי אדם שגבתה המלחמה.
2. בעקבות מלחמת העולם הראשונה השתנו פני החברה במדינות רבות בעולם והתערער הסדר הקיים.
הסבירו טענה זו באמצעות שתי דוגמאות מן הנושא שלמדתם עליו : פסימיות חברתית אן ראשית הדה' קולוניזציה אן עליית הדמוקרטיות החדשות ושברן.
3. בנספח לשאלה 3 מוצגים תצלום וכרזה ובהם מסרים תעמולתיים של משטרים טוטליטריים באירופה לאחר מלחמת העולם הראשונה. **עיינו** בשניהם וענו על השאלות שלפניכם.
ציינו מהו המסר המשותף העולה מן התצלום והכרזה, **והסבירו** כיצד מסר זה בא לידי ביטוי בכל אחד מהם.
הסבירו כיצד מסרים תעמולתיים כאלה סייעו לבסס את שלטונם של מנהיגים במשטרים טוטליטריים.
הציגו דרך אחרת (מלבד תעמולה) שבאמצעותה ביססו מנהיגים במשטרים טוטליטריים את שליטתם על האזרחים.

נספח לשאלה 3 — תצלום וכרזה

תצלום מתקופת שלטונו של מוסוליני

בתצלום מופיעה המילה האיטלקית — DUCE ומשמעה: מנהיג.
(<https://146.googleusercontent.com>)

כרזת תעמולה בברית המועצות

תרגום מרוסית של הכרזה: לחבר הילדים הטוב ביותר, לחבר סטלין הדגול — הידד!
(Russian State Library)

פרק שני- עלייה קליטה והתיישבות במדינת ישראל (50 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 4-6 (לכל שאלה- 25 נקודות)

4. בנספח לשאלה זו מוצגת כרזת בחירות של מפלגת מפא"י משנת 1951 . בכרזה זו באה לידי ביטוי מדיניות הצנע שהכריזה עליה הממשלה. הציגו על פי מה שלמדתם את המטרה של מדיניות הצנע, והציגו סיבה אחת למימוש מדיניות זו. על פי מה שלמדתם, ציינו חיסרון אחד של מדיניות זו. הסבירו את עמדתו של יוצר הכרזה בנוגע למדיניות הצנע, על פי שני רכיבים בכרזה.

(הספריה הלאומית, אוסף האחים שמיר)

5. **הסבירו** מדוע הוחלט להנהיג את החינוך האחד דווקא במחנות העולים. בעקבות התנגדות העולים לחינוך האחד הוקמה בשנת 1950 ועדת החקירה בראשות השופט פרומקין. **הציגו שתי** מסקנות של ועדה זו.

6. "הרצועה הצרה שבין יפו לחיפה [...] המכילה [את] רובו של העם בישראל, לא תעמוד לאורך ימים בלי יישוב רב ומבוצר במרחבי הדרום והנגב".

(בן גוריון, ד', שנתון הממשלה, תשי"ז, 1957)

על פי מה שלמדתם, הסבירו מדוע בחרו רוב תושבי המדינה להתיישב במרכז הארץ.
על פי דברי בן גוריון, ציינו מהי החשיבות של ההתיישבות באזורי הדרום והנגב, **והסבירו** חשיבות זו על פי מה שלמדתם.
על פי מה שלמדתם, הציגו סיבה נוספת למדיניות המעודדת התיישבות באזורים רחוקים מן המרכז.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך